

А.С. Остапенко, канд. техн. наук, доц. (*ХНТУ, Херсон*)

А.С. Кравченко, магістрант (*ХНТУ, Херсон*)

САНАЦІЙНИЙ АУДИТ ЯК ЕФЕКТИВНИЙ ІНСТРУМЕНТ АНТИКРИЗОВОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

Практика проведення санації на підприємствах в Україні характеризується низькими показниками якості та є малоефективною, що пояснюється відсутністю чіткого розуміння значення та місця санаційного аудиту у системі антикризового управління. Саме тому проведення санаційного аудиту є актуальними має стати невід'ємною складовою системи антикризового управління підприємства.

Основною метою підприємства, що знаходиться у фінансовій кризі, є покращення фінансового стану. Для цього необхідно розробити та впровадити відповідні санаційні заходи. На етапі складання плану санації аудитор може провести аналіз внутрішніх резервів підприємства, запропонувати шляхи подолання фінансової кризи, чи способи оптимізації обліково-аналітичної системи. Коли план санації складено, аудитор може дати експертну оцінку його обґрунтованості та дієвості. Такі специфічні послуги аудитора у науковій літературі отримали назву «санаційний аудит» [4, с. 200].

Санаційний аудит є окремим напрямком діяльності аудиторських фірм. Характерною рисою санаційного аудиту є те, що він проводиться на підприємствах, які перебувають у фінансовій кризі.

Санаційний аудит у системі антикризового управління на вітчизняних підприємствах має важливе значення, оскільки створює необхідні передумови зменшення до певного рівня інформаційного та фінансового ризику для інвесторів, кредиторів та інших осіб, які мають намір взяти участь у фінансовій санації підприємства.

Метою аудиту є оцінка санаційної спроможності підприємства на підставі аналізу фінансово-господарської діяльності та наявного плану фінансового оздоровлення [3, с. 475]. Він проводиться зовнішніми аудиторами в тісній співпраці з внутрішніми службами підприємства (особливо з відділом контролінгу). Спеціалісти, які проводять санаційний аудит, мають бути висококваліфікованими економістами, розумітися на галузевих особливостях діяльності будь-якого підприємства, повністю незалежними як від підприємства, аудит якого проводиться, так і від замовника аудиторського висновку (кредиторів та інвесторів).

Основними напрямками активізації санаційного аудиту на вітчизняних підприємствах та запровадження його як ефективного та

невід'ємного елемента системи антикризового управління підприємством в умовах турбулентної економіки є: необхідність проведення санаційного аудиту періодично, а не як невід'ємний елемент у процесі провадження справи про банкрутство підприємства; удосконалення методики санаційного аудиту шляхом застосування емпірично-статистичних методів аналізу економічної інформації; переорієнтація санаційного аудиту із послуг на замовлення постачальників інформації на послуги для користувачів інформації, зокрема в межах прийняття рішення щодо державної санаційної підтримки, надання санаційних кредитів, здійснення санаційної реорганізації; підвищення вимог до перевірки дотримання підприємствами при складанні річної фінансової звітності принципу безперервної діяльності, що уможливить виявлення симптомів фінансової кризи на ранніх стадіях та сприятиме уникненню зайвих ризиків з боку інвесторів, кредиторів та інших контрагентів [2, с. 332]; розробка методичних рекомендацій щодо проведення санаційного аудиту на основі адаптації досвіду провідних країн світу у цій сфері; навчання у закладах вищої освіти фахівців з проведення санаційного аудиту та антикризового управління підприємством тощо.

Таким чином, в умовах постійної нестабільності української економіки багато вітчизняних підприємств стикаються із проблемою неплатоспроможності, яка, в свою чергу, може призвести до банкрутства підприємства у майбутньому. З метою попередження впливу кризових явищ та зменшення їх негативних наслідків на підприємстві доцільно застосовувати санаційний аудит як важливу складову системи антикризового управління підприємством. Завдяки періодичному проведенню санаційного аудиту менеджменту підприємства вдасться значно підвищити ефективність та своєчасність прийняття антикризових рішень загалом.

Список використаних джерел

1. Бодюк А.В. Методологічні й нормативно-правові аспекти аудиту підприємницької діяльності: Монографія / А.В. Бодюк. – К.: Кондор, 2005. – 356 с.
2. Кулаковська Л.П. Організація і методика аудиту: Навч. посіб. / Л.П.Кулаковська, Ю.В. Піча.– К.: Каравела, 2006. – 560 с.
3. Ліпич Л.Г. Сутність та методи антикризового управління підприємства / Л.Г. Ліпич, І.О. Гадзевич // Вісник Львівської комерційної академії. – 2011. – Вип. 36. – С. 474-477.
4. Москаль Н.В. Оцінка санаційної спроможності підприємства у процесі санаційного аудиту // Науковий вісник Херсонського державного університету. – 2015. – Вип. 12. – Ч. 3. – С. 200-203.